

سخنرانی در همایش روز ملی روستا

مفهوم فرهنگی روستا / روستازاده بودن بسیاری از علما، مراجع و بزرگان / نقش روستاییان در انقلاب و دفاع مقدس / نقش مهم روستای فردو در جنگ / ضرورت کوجه به روستاهای مرزی به عنوان حافظان ایران / استعداد فراوان روستا برای گردشگری / زیبایی‌های فراوان معنوی روستا / ضرورت آشنایی جوانان با روستا / منظور از توسعه روستاها / اهمیت کوجه به طبیعت و محیط زیست در توسعه / قهر طبیعت / جبران ناپذیری تخریب خاک، آب و طبیعت / توجه دولت به سلامت و بهداشت روستا / مشارکت سیاسی فعال روستاییان / رای صد در صدی برخی روستاها به رئیس جمهور / آگاهی و دانش روستاییان / معضل مهاجرت از روستا / ضرورت بررسی چرایی مهاجرت از روستا / نقش روستاها در توسعه پایدار / عدم ارتباط حقوق شهروندی با شهرنشینی / شمول حقوق شهروندی به همه ایرانیان / ایجاد رفاه در روستاها همراه با افزایش مصرف / ضرورت افزایش بهره‌وری از زمین / اهمیت چند بار استفاده از زمین در سال / تلاش برای مدیریت آب / اهمیت آبیاری علمی در کشاورزی / طرح آبیاری علمی اراضی در خوزستان و سیستان / نقش بانکها در توسعه / تسهیلات ویژه بانکی برای روستاییان / نقش فعال روستاها در اقتصاد با صنایع دستی / حفظ سنتها در کنار استفاده از تمدن روز / ضرورت تدوین استراتژی فرهنگی برای کشور / اهمیت توسعه متواز و هم‌زمان / ناتوانی دولت در حل همه مشکلات / ضرورت تحول در کشاورزی، باغداری و دامداری / اهمیت فعال کردن بخش خصوصی و تعاونی / زمینه سازی دولت فعالیت کار آفرینان

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا و نبينا محمد و آله الطاهرين و صحبه المنتجبين

ایام بسیار مبارکی است. عید سعید قربان را پشت سر گذاشتیم و هنوز عطر ابراهیمی این روز به مشام می‌رسد و عید بسیار بزرگ اسلامی، عید غدیرخم، را پیش رو داریم و از هم اکنون منظر زیبای آن روز پرشکوه سرنوشت‌ساز برای تاریخ اسلام را مشاهده می‌کنیم. همه روزهای پر خیر و برکت برای همه مسلمانان و به ویژه ایرانیان عزیز، سعید و مبارک

باشد، ان‌شالله.

ویژگی های مثبت روستا

حضور در جمع روستاییان ویژگی خاص خود را دارد. وقتی کلمه روستایی را مطرح می‌کنیم، ممکن است از دید غیر روستایی اقتصاد، تولید و کشاورزی به ذهن خطور کند، اما برای کسی که خود روستایی است، روستا قبل از اینکه مفهوم اقتصادی داشته باشد، مفهوم فرهنگی دارد.

روستا یعنی جمعی که با هم تعامل و همزیستی مسالمت‌آمیز، برادرانه و مهربانانه دارند. روستا یعنی مکانی که در آنجا غل و غش وجود ندارد. روستا یعنی پاکی، صفا و صداقت. روستا یعنی وفای به عهد و ادای امانت. روستا یعنی ایمان سرشار به خداوند، پیامبر و ائمه اطهار علیهم السلام. روستا یعنی جایگاهی که انسان مسیر تلاش، کار و فداکاری را به خوبی مشاهده می‌کند.

بسیاری از بزرگان، شعرا، فلاسفه، عالمان، مراجع تقلید و بزرگان سیاسی ما چه در انقلاب مشروطه و چه در انقلاب اسلامی، روستایی و اهل روستا بوده‌اند. روستا تنها ذخیره بخش کشاورزی یا مواد غذایی و... نیست، در روستا ذخائر بزرگ فرهنگی، میراث فرهنگی، آداب و سنن قوی اسلامی و ایرانی نهفته است.

ما روستا را در انقلاب اسلامی و دفاع مقدس دیدیم و امروز هم باید در توسعه، کار و تلاش بینیم. در روزهای اول نهضت اسلامی، اوج شکوه حضور و فداکاری مردم در پانزده خرداد در باقرآباد ورامین بود. درست است که تهران و قم و سپس مشهد، شیراز، اصفهان، تبریز، و دیگر شهرهای بزرگ، حوزه‌های علمیه، دانشگاه‌ها و بازار مراکز انقلاب و حرکت بودند، اما روستاییان عزیز ما در بسیاری از استان‌ها پیشتاز این حرکت بودند. در پانزده خرداد هم نمونه بارز آن حرکت روستاییان عزیز کفن‌پوش بود. در دفاع مقدس هشت ساله هم همه ایران فداکاری و ایستادگی کرد، اما روستاییان و عشایر نقش برجسته‌ای داشتند.

امروز روستای فردو که نمادی از فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای کشور است، و البته نامش هم در همه اسناد و مدارک تاریخی و بین‌المللی تحت عناوین مختلف ثبت شده است، روستایی است که حدود هزار نفر جمعیت دارد. البته جمعیت آن با روستاهای اطراف بیشتر می‌شود، اما خودش یک روستای هزار نفری است که بیش از یکصد شهید تقدیم [انقلاب] کرده‌اند.

جمعیت مجموعه این دهستان که بیش از دو هزار نفر نیست، همواره پانصد رزمنده در جبهه‌های جنگ داشتند که کار بسیار عظیمی است. روستاهای دیگری را هم می‌شناسم که چنین حالتی داشتند. بنابراین روستا پیشتاز در انقلاب، دفاع مقدس، مرزداری و مرزبانی کشور است.

به معاونت توسعه روستایی توصیه می‌کنم کار ویژه‌ای برای روستاهای مرزی انجام دهیم. روستاهای مرزی علاوه بر توسعه روستایی، مرزبان و حافظ مرزهای این سرزمین نیز هستند.

در دوران دفاع مقدس روستاها و شهرهای کوچک و بخش‌هایی که مقاومت و ایستادگی بیشتر داشتند، دشمن را به خوبی از تحرک باز داشتند. آنها مرزبان و مرزدارند و طبق تعبیر اسلامی مرابطانند، مرزبان در اصطلاح فقهی همان مرابط است. رباط به معنی مرزبانی و مرزداری است و مرابط کسی است که از مرزها حراست و حفاظت می‌کند و در روایات ما آمده مرابط ثواب مجاهد در راه خدا را دارد، پس آنها جایگاه خاص و ویژه‌ای دارند.

زیبایی‌های طبیعی و معنوی روستاها

روستا استعداد فراوانی برای گردشگری دارد، چون ذهن ما متمرکز در کشاورزی روستا است و روستا را فقط در بخش کشاورزی می‌بینیم، باقی بخش‌ها را کمتر مورد توجه قرار می‌دهیم.

روستا باید روستا بماند و به شهر تبدیل نشود لذا باید تسهیلات لازم را در کنار روستا برای مردم ایجاد کنیم اما معماری روستایی همان‌گونه بماند زیرا اگر معماری روستا را به نمودی از یک شهر تبدیل کنید تمام جاذبه توریستی آنجا را از بین برده‌اید.

ما باید مردم داخل و خارج از کشور را تشویق کنیم که از روستاهای کشور دیدن کنند برای اینکه زیبایی از زیبایی‌های معنوی در روستاهاست؛ از جمله لباس پوشیدن، حجاب بانوان روستایی، نحوه ارتباطات اجتماعی، محل تجمع، امامزاده‌ای که ممکن است کنار روستا باشد، حسینیه و مسجدی که دارند، مراسم عروسی و عزای آن روستا، سنن و آداب بسیار زیبای آنها.

اینکه می‌گوییم گردشگر، مقصود این نیست که حتماً از خارج کسی بیاید، از داخل کشور بسیاری از جوانان شهری، از آداب، رسوم و سننی که در بخش‌ها و استان‌های مختلف کشور، مخصوصاً در روستاها وجود دارد، بی‌اطلاع یا کم‌اطلاع‌اند. این مسائل در کتاب‌های درسی هم نیامده یا شاید فرصت نباشد که به این آداب و رسوم اشاره شود.

ضرورت حفظ طبیعت در توسعه روستاها

روستاها از نظر طبیعت و فرهنگ باید مراکز توریستی کشور باشند. البته برای این کار سرمایه‌گذاری لازم است. در اینجا

بحث دیگری مطرح می‌شود و آن اینکه اگر روستاها می‌خواهند توسعه پیدا کنند که لازم هم است گاهی کتاب‌های علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی توسعه را از لحاظ اجتماعی طوری معنا می‌کنند که آن را به توسعه شهری وصل می‌کنند و گویی توسعه یعنی توسعه شهری، در حالی که توسعه روستایی می‌تواند توسعه شهری را پایدار کند.

اینکه به محیط زیست، توسعه پایدار گفته می‌شود - که البته درست هم است - یعنی در توسعه یک منطقه باید به طبیعت و محیط زیست هم توجه کنیم و اگر این کار را نکنیم آن توسعه بقا نخواهد داشت، مانند سدهایی که برای توسعه در بالای دریاچه ارومیه زده‌ایم، به پایین دست توجه نکرده‌ایم که اگر این سدها زده شود، چه بلایی بر سر این دریاچه خواهد آمد؛ این توسعه ناپایدار می‌شود و حال ناچاریم آب آن سد را به صورتی به سمت دریاچه روان کنیم زیرا دریاچه ارومیه زیبا و پرخیر و برکت [در حال خشک شدن است]. همه چیز طبیعت این‌گونه است.

وقتی یک فرد خیلی خوب و سالم را بسیار عصبانی می‌کنید، چه می‌شود؟ گفت: باید از غضب حلیم به خدا پناه برد. می‌بینی که آن آدم سالم، مهربان و متواضع در غضب و قهر به یک هیولای خطرناک تبدیل شد. طبیعت هم این‌گونه است، وقتی طبیعت مهربان و زیبا را به قهر بیاوریم و عصبانی کنیم، به یک غول خطرناک تبدیل می‌شود.

ما باید به طبیعت برسیم، باید به جنگل‌ها برسیم، اگر مشکلی برای جنگل‌ها پیش می‌آید باید با عجله مانند طبیب بر بالین بیمار حاضر شویم. آب، درخت، مراتع و خاک خریدنی نیست و اگر خدای ناکرده خاک کشاورزی سرزمین ما تخریب شود، آن را چگونه جبران خواهید کرد؟ مگر می‌شود از بازار خاک کشاورزی خریداری کرد؟ اگر آب را نابود کردیم، مگر می‌توان آب را به راحتی با پول خرید؟ اگر خدای ناکرده طبیعت را نابود کردیم، مگر می‌شود به سادگی شرایط طبیعی را برگرداند؟

اساساً یکی از امتیازات مهم روستا، همان‌طور که عزیز ما گفت، هوای پاک و نسیم روح بخش آن است. نزدیک‌های صبح هم به جای سر و صدای ماشین‌های بزرگ و دودزا، صدای دلنواز خروس است. اینها همه درست است.

یک جاذبه روستا، طبیعت است. روستاییان سالم‌تر و با نشاط‌تر زندگی می‌کنند، مقاوم‌تر هستند. البته این دولت برای بهداشت و سلامت روستا هم برنامه ریزی کرده و همان‌طور که مشاهده می‌کنید، هر مخارجی که شهری باید برای درمان در بیمارستان دولتی پرداخت کند، نصف آن را برای روستایی‌ها و شهرهای کوچک مقرر کرده‌ایم، برای اینکه روستاییان ما در سلامت باشند. شما قدم به قدم خواهید دید که موضوع بهداشت و درمان روستاییان به عنوان یک اولویت مد نظر ما خواهد بود. مسئله بیمه و گسترش آن و گسترش خانه‌های بهداشت به عنوان برنامه اولویت دار این دولت است که دنبال خواهد کرد.

مشارکت سیاسی بالا، دانش و آگاهی روستاییان

این نکته را هم اضافه کنم که از لحاظ سیاسی حضور و مشارکت روستاییان در صحنه نه تنها کمتر از شهروندیان نیست، بلکه بیشتر است. شما در تظاهرات، روزهای ملی، عزاداری‌ها، شادی‌ها و انتخابات این را می‌بینید. امروز وسایل ارتباطی شهر را به روستا، کشور را به دنیا،... همه را به هم پیوند داده است.

در انتخابات می‌دیدید که دورترین نقاط روستایی کشور ما هم مانند مرکز کشور و قلب تهران به خوبی انتخابات را دنبال می‌کرد، با دقت حوادث را می‌سنجید و چه حماسه بزرگی را در بیست و چهارم خرداد ماه پارسال آفریدند.

در بعضی از روستاهای کشور صد در صد رأی برای این منتخب کوچک شماست. تعجب می‌کنم یک روستای دور افتاده‌ای که تمام رأی آن ۹۶ رأی است، همه این ۹۶ نفر به یک نفر رأی داده‌اند. این نشان‌دهنده این است که روستای امروز ما روستای دیروز نیست.

امروز روستاییان ما کاملاً از تحولات سیاسی، مسائل جهانی و مسائل کشور با اطلاع هستند. البته در روستا معمولاً رادیو، تلویزیون، ماهواره و اینترنت وجود دارد. امروز تعداد زیادی روستایی وبلاگ نویس داریم، بسیاری از روستاییان صفحات اینترنتی دارند. بعضی از فرزندان روستایی شاگرد اول رشته‌های مختلف دانشگاهی هستند.

در سال ۱۳۴۷، ۱۳۴۸ که من دانشجوی دانشگاه تهران بودم، در کلاس ما بهترین شاگردها روستاییان بودند. چهار پنج نفر بودند که بهترین نمرات را داشتند که همه از روستاهای مختلف بودند و من آنها را می‌شناختم.

روستاییان ما با استعداد، فعال و افرادی فهیم هستند. در حوزه‌های علمیه هم این‌گونه است، بسیاری از فضلا، مدرسین بزرگ و مراجع، همه از روستاها هستند. پس ما امروز باید قدردان و قدرشناس روستاهایمان باشیم. بسیار تأسف بار است که روستاهای ما کم‌کم از درون تهی می‌شود و به تدریج جوان‌ها و نیروهای فعال آن جذب شهرهای بزرگ می‌شوند و روستاییان با پدرها و مادرهای پیر و تنها با یکی از برادرها یا خواهرها باقی می‌مانند. می‌بینید کم‌کم همه جوان‌ها رفته‌اند، یکی به روستای بزرگ‌تر، یکی به بخش و شهر و دیگری به مرکز استان و تهران و روستا خالی شده و این جای بسیار تأسف است.

البته مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی ما باید تحقیق کنند و بررسی کنند که چرا؟ دلیل آن چیست؟ به چه دلیل روستایی، روستا را ترک می‌کند و به شهر پناه می‌برد؟ اگر در شهر مکان و شغل آماده بود، تا حدی قابل قبول بود. اما روستایی هوای پاک و طبیعت خوب روستا را رها کند و خدای ناکرده حاشیه‌نشین شهری شود که نه از لحاظ بهداشتی و نه از لحاظ اجتماعی و فرهنگی قابل قبول است زیرا مشکلات فراوانی در این حاشیه‌نشینی‌های شهرها داریم.

سهام قابل ملاحظه توسعه روستاها در توسعه پایدار کشور

اگر می‌خواهیم توسعه ما توسعه پایدار باشد باید سهم قابل ملاحظه‌ای به توسعه روستاها بدهیم، نباید روستاها تخلیه شوند و روستاهایی که زیربنای تولید و حرکت جامعه بوده‌اند، خدای ناکرده به باری برای شهرهای بزرگ تبدیل شده و مشکل‌زا شوند درحالی‌که روستاییان همیشه بار مسئولیت را بردوش داشته‌اند.

در جلسه روستاییان و عشایر استان چهارمحال و بختیاری، فردی سؤال خوبی از من کرد که شما همواره از حقوق شهروندی صحبت می‌کنید، پس حقوق روستایی چه می‌شود؟ که من به او توضیح دادم که حقوق شهروندی برای شهرنشین و روستانشین است. این طور نیست که حقوق شهروندی از آن شهرنشین‌ها باشد. حقوق شهروندی اصطلاحی است به معنی حقوق همه انسان‌ها؛ همه کسانی که در ایران زندگی می‌کنند و تابعیت ایرانی دارند چه کسانی که در شهر زندگی می‌کنند و چه آنهایی که در روستا زندگی می‌کنند، همه دارای حقوق شهروندی هستند.

سؤال آن فرد برایم جالب توجه بود و دریافتم که حقوق شهروندی گاهی به درستی تبیین و تفسیر نمی‌شود، در حالی‌که مقصود حقوق شهرنشین نیست، حقوق شهروندان ایرانی است؛ یعنی هر ایرانی در هر کجا که زندگی می‌کند.

حال اساس حرف که بخش پایانی سختم خواهد بود، بخش اقتصاد است. بعد از انقلاب به روستاییان در رفاه و مصرف کمک کرده‌ایم، یعنی برق را به روستاها رسانده‌ایم و مصرف آن را زیاد کرده‌ایم، به طوری که یک قبض برق برای او درست کرده‌ایم که آخر ماه باید پرداخت کند. آب لوله کشی را به روستاها برده‌ایم و قبضی هم از این جهت درست کرده‌ایم که آخر ماه باید پرداخت کند. برای بسیاری از روستاها گاز بردیم و قبضی هم برای آن درست کردیم.

هم رفاه بردیم، هم مصرف و هزینه را بالا برده‌ایم. زیرا وقتی برق آمد، یخچال هم در کنار برق خواهد آمد و به تدریج ماشین لباس شویی و جارو برقی هم خواهد آمد و مصرف زیاد می‌شود. البته در کنار آن رفاه هم اضافه می‌شود. اما اساس کار، تولید است. ما باید کاری کنیم که درآمد روستاییان چند برابر شود و ارزش افزوده آنها بالا رود.

اهمیت افزایش بهره‌وری از زمین و آب

امروز در دنیا برای توسعه زمین کشاورزی دست‌ها زیاد باز نیست. البته در ایران هنوز فرصت وجود دارد که به زمین‌های کشاورزی افزوده شود، حداقل نصف آن چیزی که امروز از زمین استفاده می‌شود را می‌توان در آینده به آن اضافه کرد اما در عین حال مهم این است که بهره‌وری زمین را بالا ببریم.

بهره‌وری یک هکتار زمین را می‌توان به دو گونه بالا برد، یکی این که یک هکتار هم به آن اضافه کرد و دو هکتارش کنیم و دیگر این که محصول یک هکتار دو سه برابر شود. امروز در ایران در یک هکتار زمین، محصول گندم در کشت دیم حدود یک تن و در کشت آبی حدود سه تن است. البته استثناً هم داریم، کمتر از سه تن هم داریم تا چهار و ۸۰۰ هم داریم اما معمولاً حدود سه تن است. اما در همسایگی ما کشورهایی هستند که محصول گندم آنها با کشت آبی تقریباً دو

برابر ایران است؛ یعنی در حدود شش تن در هکتار و در اروپا کشورهایی هستند که حدود هفت تن و گاهی بیشتر است.

اولین تلاش ما این است که برنامه‌ریزی کنیم چگونه بهره‌وری و ارزش افزوده را بالا برده و بتوانیم از زمین استفاده‌های بهتری کنیم. البته کشورهایی هستند که از زمین چند بار استفاده می‌کنند. در برخی مناطق نمی‌توان از یک زمین چند بار استفاده کرد و در بعضی مناطق هم می‌توان دو یا سه بار از زمین استفاده کرد.

اولین تلاش ما باید این باشد که آب را به صورت علمی در کشاورزی مصرف کنیم. این مهم‌ترین کار ماست زیرا در ایران آب کم است و در خشکسالی قرار داریم، مشکلات بسیار زیاد است و همین روزهای جاری برای آب آشامیدنی تهران مشکل داریم.

می‌دانید که مصرف عمده آب در بخش کشاورزی است. ۸۰ تا ۹۰ درصد آب به مصرف کشاورزی می‌رسد و حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد برای مصارف غیر کشاورزی است. چه کار باید کرد که مصرف آب به صورت علمی باشد؟ همه تلاش دولت از روز اول این بوده که بتواند بهره‌وری آب را بالا ببرد و آبیاری‌ها به صورت علمی باشد. این کار شروع شده است. اگر ۵/۵ میلیون هکتار کشت آبی در کشور داریم شاید کمی بیش از یک میلیون هکتار آن به آبیاری علمی تبدیل شده است. کار بسیار بزرگی

پیش رو داریم. البته در بعضی از استان‌ها سد، آب و زمین آماده داشتیم و می‌بایست لوله کشی کرده و آب را به سر مزارع برسانیم. ما این کار را شروع کرده‌ایم و همان‌طور که می‌دانید طرح بسیار بزرگی را در خوزستان و ایلام شروع کرده‌ایم، همچنین طرح نسبتاً بزرگی را در استان سیستان و بلوچستان شروع کرده‌ایم. در استان‌های خوزستان و ایلام در شش ماه اول امسال به ازای هر ماه ۲۰۰۰ هکتار زیر پوشش این طرح قرار می‌گیرد و در ماه‌های آخر سال جاری که طرح به تدریج در حال توسعه است، ماهانه ۸۰۰۰ هکتار تحت پوشش این طرح قرار خواهد گرفت. ان‌شالله ظرف سه تا چهار سال آینده در مجموع ۵۵۰ هزار هکتار را زیر پوشش این طرح قرار خواهیم داد.

اکنون در بخش‌هایی از استان‌های غربی، طرح بزرگی را شروع کرده‌ایم که در سال‌های بعد به طرح‌های آبیاری مدرن خواهیم رسید. در استان‌های دیگر و هر جایی که می‌رویم این طرح را دنبال می‌کنیم و برای این کار همه باید دست به دست هم دهیم.

همان‌گونه که به حق گفته شد، بانک‌های ما باید فعال شوند. بسیار مهم است که در توسعه، بخش بانکی چه نقشی را بازی خواهد کرد. روستاییان هم به سهم خود می‌توانند پس‌انداز داشته باشند. کلیت و مقدار پس‌انداز در بانک‌های کشور خوب است. باید فعالیت بانک‌ها را اصلاح کنیم. باید برای روستاها امتیاز ویژه قائل شویم؛ یعنی تسهیلات در روستاها به گونه‌ای باشد که با بهره و مشکلات کمتر در اختیار روستاییان قرار بگیرد. می‌خواهند یک وام بگیرند باید چه کنند؟ برای ضمانت چه کنند؟ مقدار بازپرداخت چه مدتی باشد؟ معاونت توسعه روستایی باید با همکاری وزارتخانه‌ها و دستگاه‌ها،

تلاش کند که ارزش افزوده فعالیت اقتصادی روستاییان را بالا ببرد.

اهمیت صنایع دستی روستایی در اقتصاد کشور

البته بخش بزرگ فعالیت روستاییان در زمینه کشاورزی، زراعت، باغداری و دام است. اما روستاها در صنایع دستی و بسیاری از زمینه‌ها، از گذشته فعالیت‌های خوبی داشته‌اند. باید در صنایع تبدیلی کار کنیم. وزارت صنعت، معدن و تجارت باید در این زمینه برنامه‌ریزی کند. روستاها می‌توانند در صنایع تبدیلی حرکت خوبی از لحاظ اقتصادی ایجاد کنند. در گذشته می‌گفتند کشاورزی اولی است یا صنعت؟ که اکنون دوره این بحث‌ها گذشته است و باید به دنبال کشاورزی صنعتی و صنعت کشاورزی باشیم. هر دو باید باشند، صنایع تبدیلی در کنار کشاورزی می‌تواند در این زمینه به روستاییان بسیار کمک کند.

مسئله گردشگری می‌تواند درآمد روستاییان را کاملاً بالا ببرد. برای اینکه صنایع دستی روستاها به بازار بیاید باید مورد کمک قرار بگیرند. به طرح‌های مختلف فکر کنید. این مواردی که گفتیم برای کل کشور است. بیایید برای هر روستای خاصی در هر استان، روز خاص و هفته خاصی ایجاد کنید تا مردم به آنجا رفته و صنایع دستی‌شان را بخرند، تشویق کنند، فضاها را ببینند، هم از لحاظ فرهنگی و معنوی به نفع کشور است و هم از لحاظ اقتصادی می‌تواند کشور را به حرکت درآورد.

باید سنت‌های درست گذشته را حفظ کرده و از تمدن امروز هم آنچه را که مفید است استفاده کنیم. نمی‌شود از سنت رها و در کوچه‌های تجدد سرگردان بود. اکنون در بسیاری از بخش‌های کشور این گونه است که سنت‌های قبلی را کنار گذاشته‌ایم و در تجدد جدید هم نمی‌دانیم چگونه باید رفتار کنیم.

اهمیت توسعه متوازن، موزون، جامع و پایدار

باید استراتژی فرهنگی در کل کشور داشته باشیم و برای روستاها هم استراتژی درست داشته باشیم. در مدرنیته، کج مدرن نداریم. در تحولی که می‌خواهیم ایجاد کنیم، اگر حساب و برنامه‌ریزی نباشد و درست حرکت نکنیم، تحول امکان‌پذیر نیست.

توسعه باید متوازن، موزون و هم‌زمان باشد. توسعه نامتوازن مانند کسی است که دست او را تقویت کرده‌اند و دست‌های دراز و قوی دارد اما باقی اعضا ضعیف باشند به چه کاری خواهد آمد و چه سودی دارد؟ کسی که پای ضعیف دارد و نمی‌تواند راه برود، کمر او از فعالیت افتاده و نمی‌تواند آن را تکان دهد و شما مدام دست او را تقویت کنید، کافی نیست، بدن باید متوازن پیش برود. چشم، عقل، قلب و پای او با هم تقویت شوند.

توسعه باید متوازن، جامع و پایدار باشد. طبیعت را تخریب نکنیم و از بین نبریم. موزون و هم زمان باشد، طوری نباشد که یکی را امسال توسعه دهیم دیگری را بیست سال بعد، این که فایده ندارد، به یکدیگر نمی‌رسند، در این زمینه باید برنامه‌ریزی شود و دولت هم در این زمینه کمک خواهد کرد.

سخن آخر اینکه فکر نکنیم همه مشکلات کشور را دولت باید حل کند، زیرا توان و امکانات لازم را ندارد. دولت می‌تواند زمینه و تسهیلات را آماده کند. سرمایه‌داران و کارآفرینان باید به میدان بیایند. البته در روستاها و بخش کشاورزی مسائل فراوان است و باید حل و فصل شود.

زمین‌های کوچک اگر یک پارچه نشوند، مدرنیزه کردن کشاورزی امکان پذیر نیست، ماشین آلات کشاورزی در یک مزرعه کشاورزی کوچک و یک باغ سنتی نمی‌توانند حرکت کنند، ناچار باید با همان دست و بیل کار انجام شود.

باید کشاورزی، باغداری و دامداری را متحول کنیم. امروز کشاورزی به صورت سنتی، مقرون به صرفه نیست و نمی‌تواند روستایی را نگه دارد. بعد هم این محصول چگونه به بازار مصرف می‌رسد؟ همه دولت باید تلاش کرده و این واسطه‌ها را ساماندهی کنند. گاهی از دست روستایی تا مصرف‌کننده شهری، محصول چند دست می‌چرخد و پول اصلی هم به واسطه می‌رسد. نه آن روستایی سود کافی می‌برد، نه آن مصرف‌کننده نهایی با قیمت خوب جنس را می‌خرد. همه این موارد مسائلی هستند که باید دنبال کنیم.

اما سخن آخر این است که ما باید بخش خصوصی و تعاونی را فعال کنیم و آنها باید به میدان بیایند. در بسیاری از استان‌ها وقتی کارآفرینان و سرمایه‌داران داخلی، خارجی و هم‌استانی و اهل کشورهای دیگر را دعوت کردیم و آمدند، دیدیم آمادگی زیادی برای سرمایه‌گذاری دارند. سرمایه‌گذاری هم امنیت، سود کافی، امید به آینده، ثبات و آرامش بازار را می‌خواهد و این کارها، کار دولت است.

دولت باید ثبات، امنیت، آرامش و امید به آینده را ایجاد و تسهیلات لازم را فراهم کرده، بانک‌ها را تجهیز کند. کارآفرینان هم باید به صحنه بیایند تا ان‌شاءالله روستایی آباد و روستاییانی با نشاط‌تر داشته باشیم و همه برای توسعه ایران سربلند، عزیز و اسلامی، با وحدت، اتحاد و همدلی و با استماع هدایت‌های مقام معظم رهبری دست به دست هم دهیم.

والسلام علیکم و رحمۃ الله وبرکاته